Koeien na twintig jaar weer naar buiten

‘We weiden weer’

Sjerry en Dennis de Jong bieden na circa twintig jaar het melkvee sinds 2018 weer weidegang. De melkproductie lijdt er niet onder en de mortellarodruk is veel lager, maar “het gaat niet altijd van een leien dakje”.

SJOERD HOFSTEE

Dennis *(links)* en Sjerry de Jong.
FOTO: PERSBUREAU LANGS DE MELKWEG

Sjerry (53) en zijn jongste zoon Dennis (21) vormen een maatschap in het Friese buurtschap Greate Wierrum. Dennis werkt sinds ruim een jaar volledig thuis in het bedrijf dat nu zo’n 135 melk- en kalfkoeien en 65 stuks jongvee telt. Sjerry’s vader Piet woont naast de boerderij en helpt nog dagelijks mee.
Afgelopen jaar kochten ze voor uitbreiding nog 700 kilo fosfaat bij. Met de huidige veebezetting is de stalcapaciteit echter knap benut en verdere groei ziet Dennis vooreerst dan ook niet zitten. “Die ambitie heb ik niet en ik vind dat we vanuit de huidige situatie ook een inkomen moeten kunnen halen.”
Wat voor Dennis wel een belangrijke wens was toen hij van school kwam en in het bedrijf stapte, was het laten weiden van de koeien. Al zeker twintig jaar bleven die het jaar rond binnen. “Ik vind het een mooi gezicht, voel mij er prettig bij dat de koeien naar buiten gaan”, licht Dennis toe. “En vorig jaar leverden we nog aan FrieslandCampina. De weidepremie van 1,5 cent was een extra prikkel.”
Inmiddels zijn vader en zoon overgestapt naar Aware. Niet omdat ze problemen hadden met FrieslandCampina, maar omdat ze als groeibedrijf graag meer fosfaatrechten wilden behouden. Met de overstap kwam hun ledengeld vrij waardoor ze fosfaatrechten konden aankopen uit eigen middelen. “Dan is het een rekensom wat te doen en hebben we op dat moment voor de overstap naar Aware gekozen”, zegt Sjerry.
Die melkprijs bestaat voor de maatschap naast de basisprijs uit een plus van 1,5 cent voor het Boerderijmelk-concept. Daarvoor doen ze aan VLOG-voeren en is weidegang ‘slechts’ een onderdeel van de te behalen duurzaamheidspunten. “Om die reden willen we ook graag aanhaken bij het concept dat Aware samen met Albert Heijn heeft *(zie kader)*. Dan krijgen we 3 cent extra met daaroverheen de weidepremie.”
Dat een weidepremie nu grotendeels weggevallen is, maakt niet dat ze weer willen stoppen met weiden. “Ik vind het getuigen van de verkeerde mentaliteit als je louter de koeien weidt voor een weidepremie”, zegt Dennis.

Nog te intensief voor AH

Bij het bedrijf van Sjerry en Dennis hoort in totaal 70 hectare. 4 hectare op afstand wordt gebruikt voor de teelt van snijmais. Met de 56 hectare grasland en 1,2 miljoen liter melk blijven ze niet onder de norm van <18.000 kilo melk per hectare grasland die Albert Heijn en Aware hanteren voor hun concept voor een duurzamere en transparante productieketen voor zuivelproducten.
“We onderzoeken serieus de optie om in de buurt ongeveer 10 hectare kruidenrijk grasland bij te huren”, vertelt Dennis. “Als dat lukt, kunnen we aanhaken bij dat concept”, vertelt Dennis.

Beperkt huiskavel

Terug naar de keuze om weer te gaan weiden. Sjerry koos er ruim twintig jaar geleden toch niet voor niets voor om de koeien op te stallen? “Dat klopt”, vertelt hij. “Ik boerde toentertijd nog samen met mijn vader. Omdat de huiskavel achter de stal maar 20 hectare telt, brachten en haalden we de koeien ook geregeld naar percelen over de weg. Twee keer hebben we problemen gehad met een aanrijding van een koe.

Voor 50.000 euro geïnvesteerd

Van de verzekering mochten we toen geen draden meer spannen over de weg. Vanaf dat moment was het voor mij wel klaar.” Vanaf afgelopen jaar geven ze het dus opnieuw een kans. Ze bouwden een nieuwe sleufsilo zodat de koeien niet bij een losse kuilplaat langs hoefden te lopen of over het hele erf. “Nu lopen ze mooi tussen de wanden van de sleufsilo door. Dat is beter voor de erfafspoeling en de risico’s van bijvoorbeeld salmonella verlagen we ermee”, licht Sjerry toe. Ze investeerden verder om dezelfde reden in leidingwaterpunten overal in de te beweiden percelen en kochten nieuwe draad en palen aan. “Alles met elkaar hebben we wel voor 50.000 euro geïnvesteerd.”

Standweiden

Vanaf mei, na de eerste snede, gaan de koeien overdag naar buiten. Omdat ze een najaarsafkalvende veestapel hebben, willen de maten per se een hoogwaardige eerste snee kuil volledig oogsten voor ze gaan weiden.
Ze begonnen met klassiek standweiden. Het standweiden werd even ingeruild voor roterend standweiden, waarbij ze draden in de percelen plaatsten. “Dat werkte niet, de koeien vlogen meerdere keren door de draad. We bleven bezig en het gaf te veel onrust.”
Nu passen ze weer standweiden toe, 6 uren op een dag. Dat gaat de meeste dagen redelijk goed. Soms willen sommige koeien niet naar buiten. Dat heeft wellicht te maken met het voerregime dat de melkveehouders nu hanteren. Vorig jaar gingen de koeien direct na het melken om 6 uur in de ochtend tot het middaguur de wei in. Dit jaar gaan ze later in de ochtend tot de tijd dat er ’s middags weer gemolken wordt. “Het gras was ’s ochtends vaak nog vochtig en bevat in de middag duidelijk meer suikers”, licht Dennis de keuze toe om te switchen. Nu krijgen de koeien na het melken in de ochtend nog een gemengd rantsoen. In de avond vreten ze hier ook van, met daarbij vers gras. “Dat verse gras voeren is natuurlijk weer extra werk, maar het loont wel”, vertelt Sjerry. “Onze melkproductie ligt gemiddeld op zo’n 30 liter per koe per dag, maar na een goede start zakte die productie vorige zomer 2,5 tot 3 liter. Met het verse gras erbij houden we de veestapel deze zomer beter op hun productieniveau.”
Dennis vult aan dat ze dankzij de hulp van zijn grootvader het weiden, stalvoedering en gemengd voeren kunnen combineren. “Het is normaal gesproken te arbeidsintensief, maar in onze situatie is dat niet vaak een beperking. We werken zeker met 2,5 VAK hier.”
Met het verse gras erbij bleef de melkproductie dus op peil en daarbij werkt het weiden in het voordeel van de klauwen. “In de stal hebben we bij winterdag veel last van mortellaro. Met het weiden is die druk zowel in de zomer als winter veel lager”, vertelt Dennis. Het drachtig worden verschilt niet met voorheen, wel zien ze koeien buiten iets minder goed tochtig dan toen ze nog opstalden. “Waarschijnlijk is dat puur omdat we toen beter het oog op hadden.”

Lebmaagverdraaiing

In hun tweede weideseizoen zijn vader en zoon De Jong ook nog veel aan het aftasten. Zo staan de koeien best nog geregeld met elkaar voor de dam als het nog geen tijd is. Ook hadden ze de afgelopen maanden drie keer een verse koe met een lebmaagverdraaiing wat ze anders nooit hebben. “We hebben erover gesproken met onze veearts. Die denkt dat sommige koeien te weinig voer opnemen gedurende een gedeelte van de dag en op een ander moment daardoor te veel vreten. Of die mindere voeropname in de wei is of niet, weten we niet. Toch denk ik soms weleens dat we wellicht weer net als vorig jaar de koeien direct in de ochtend naar buiten moeten doen”, zegt Sjerry.
Onder andere met de veearts spraken ze ook al over het idee om ook jongvee te gaan weiden. De dieren leren dan eerder en beter gras vreten. “Misschien moeten we zelfs wel kiezen om al voor de eerste snede te gaan weiden”, zegt Sjerry. “Het gaat over het algemeen best goed, maar wij en de koeien hebben het weiden nog niet honderd procent onder de knie. We zetten wel door, maar uitdagend is het zo nu en dan best wel”, vult Dennis zijn vader aan.

Vanaf mei, na de eerste snede, gaan de koeien overdag naar buiten.
FOTO: PERSBUREAU LANGS DE MELKWEG

